

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar – avgust 2018. godine ^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-avgust 2018. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 1 945,2 miliona eura, što ukazuje na rast od 12,4% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 260,9 milion eura, a **uvoz** 1 684,3 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 7,3%, a uvoz veći za 13,2%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 15,5% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine (16,3%).

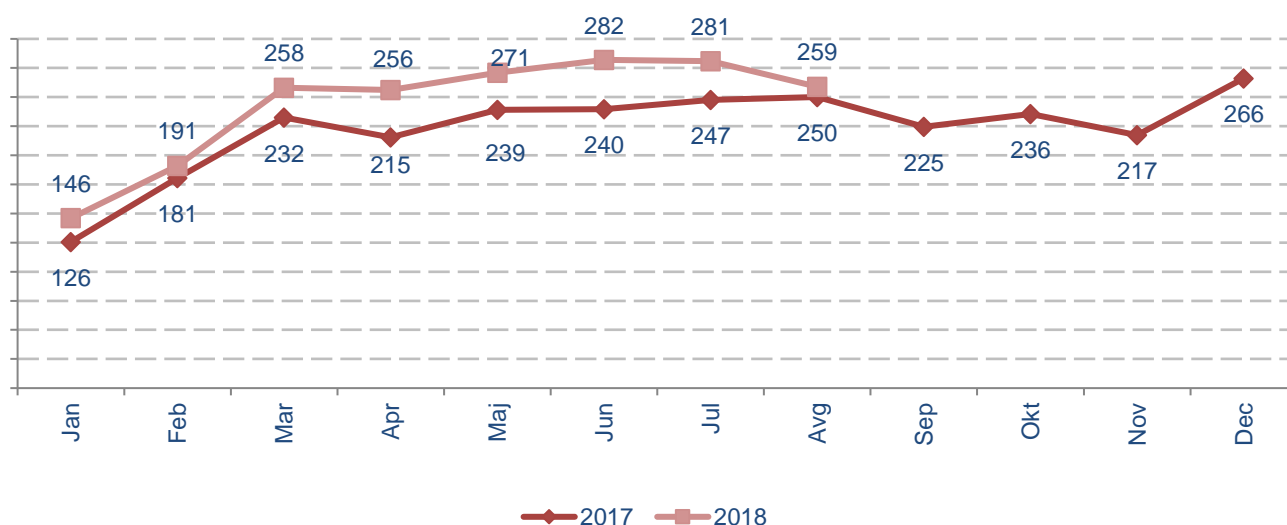
U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu** (sektor 6), u iznosu od 75,6 miliona eura (od čega su: Obojeni metali – 52,8 mil. eura, Gvožđe i čelik – 13,1 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 424 miliona eura (od čega: Drumska vozila – 123,8 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 85,4 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (56,1 mil. eura), Mađarska (33,5 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (20,4 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (329,2 mil. eura), Kina (185,2 mil. eura) i Njemačka (145,2 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima

				u hilj.EUR	
PERIOD	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS
2017					
Januar	101 405		24 248		-77 157
Februar	154 209		26 424		-127 786
Mart	200 887		31 522		-169 365
April	184 687		30 816		-153 871
Maj	210 358		28 842		-181 516
Jun	214 518		25 060		-189 458
Jul	216 587		30 835		-185 752
Avgust	204 681		45 374		-159 307
Septembar	193 722		30 742		-162 980
Oktobar	203 215		32 221		-170 994
Novembar	188 209		29 049		-159 161
Decembar	231 024		36 331		-194 692
2018					
Januar	120 511		25 918		-94 593
Februar	161 543		29 946		-131 597
Mart	220 010		37 820		-182 190
April	220 792		35 276		-185 516
Maj	240 419		30 302		-210 117
Jun	241 643		40 137		-201 506
Jul	250 904		30 532		-220 372
Avgust	228 465		31 008		-197 457

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	IZVOZ				UVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Avg 2017		Jan-Avg 2018		Jan-Avg 2017		Jan-Avg 2018		Jan-Avg 2017	Jan-Avg 2018
	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	%	u hilj.EUR	u hilj.EUR	u hilj.EUR
SVIJET	100,0	243 121	100,0	260 940	100,0	1 487 333	100,0	1 684 287	-1 244 212	-1 423 347
Evropa	86,8	211 093	94,6	246 865	84,5	1 256 134	82,2	1 385 176	-1 045 041	-1 138 311
EU	36,3	88 221	46,4	121 167	47,4	704 281	48,3	813 790	-616 060	-692 623
CEFTA¹	39,4	95 783	37,8	98 606	32,0	476 164	28,7	483 951	-380 381	-385 345
Afrika	0,7	1 823	0,4	938	0,3	5 101	0,4	6 586	-3 278	-5 648
Azija	12,1	29 308	4,6	12 088	13,2	196 058	15,3	258 460	-166 750	-246 372
Amerika	0,3	830	0,2	510	2,0	29 577	2,0	33 650	-28 747	-33 140
Okeanija	0,0	67	0,2	540	0,0	462	0,0	415	-395	125
SAD	0,2	594	0,2	428	0,8	11 716	1,0	17 197	-11 122	-16 769
Kina	1,9	4 555	3,5	9 201	9,1	134 909	11,0	185 157	-130 354	-175 956
Rusija	0,5	1 254	0,6	1 449	0,3	4 180	0,3	4 450	-2 926	-3 001
Švajcarska	1,0	2 469	2,0	5 227	1,1	16 402	1,3	21 951	-13 933	-16 724
Japan	0,3	740	0,1	158	0,9	13 694	1,2	20 231	-12 954	-20 073
Turska	6,4	15 648	4,1	10 621	3,1	46 063	3,0	51 265	-30 415	-40 644
Brazil	0,0	1	0,0	5	0,5	6 716	0,3	4 954	-6 715	-4 949

¹Albanija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinskarobna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e

TRGOVINSKI PARTNERI	IZVOZ				UVOZ				TRGOVINSKI BILANS		
	%	u hilj.EUR			%	u hilj.EUR			u hilj.EUR		
		2017	2017 Jan-Avg	2018 Jan-Avg		2017	2017 Jan-Avg	2018 Jan-Avg	2017	2017 Jan-Avg	2018 Jan-Avg
SVIJET	100,0	371 463	243 121	260 940	100,0	2 303 503	1 487 333	1 684 287	-1 932 040	-1 244 212	-1 423 347
Evropska unija	34,7	129 031	88 221	121 167	47,4	1 091 585	704 281	813 790	-962 554	-616 060	-692 623
Austrija	0,5	1 761	999	7 990	1,9	42 911	23 299	29 107	-41 150	-22 300	-21 117
Belgija	0,2	778	460	639	0,5	11 719	8 050	7 718	-10 941	-7 590	-7 079
Bugarska	0,6	2 317	1 634	2 212	0,6	12 930	8 320	9 414	-10 613	-6 686	-7 202
Češka	1,1	4 192	3 813	8 838	1,3	30 895	20 485	23 552	-26 703	-16 672	-14 714
Danska	0,2	899	501	3 247	0,3	6 722	3 982	3 657	-5 823	-3 481	-410
Estonija	0,0	41	41	1	0,0	500	366	396	-459	-325	-395
Finska	0,1	200	152	222	0,3	5 839	4 329	2 037	-5 639	-4 177	-1 815
Francuska	0,9	3 456	2 288	2 615	2,3	52 610	33 846	35 005	-49 154	-31 558	-32 390
Grčka	0,0	115	89	2 122	5,9	135 199	93 731	104 406	-135 084	-93 642	-102 284
Holandija	0,4	1 641	783	1 737	1,6	36 790	23 740	26 504	-35 149	-22 957	-24 767
Irska	0,0	5	1	2	0,4	10 251	8 897	3 021	-10 246	-8 896	-3 019
Italija	3,5	13 098	8 744	8 826	7,3	168 716	108 364	129 411	-155 618	-99 620	-120 585
Kipar	0,1	452	287	231	0,0	915	773	456	-463	-486	-225
Letonija	0,0	50	42	15	0,0	711	467	282	-661	-425	-267
Litvanija	3,0	11 088	11 088	48	0,0	1 131	728	625	9 957	10 360	-577
Luksemburg	0,0	66	62	22	0,1	1 244	1 009	441	-1 178	-947	-419
Mađarska	8,5	31 683	20 674	33 491	0,9	21 027	13 992	12 842	10 656	6 682	20 649
Malta	0,1	380	363	37	0,0	87	72	268	293	291	-231
Njemačka	2,5	9 315	6 462	7 555	8,5	196 101	122 751	145 155	-186 786	-116 289	-137 600
Poljska	4,1	15 250	9 692	13 606	1,7	38 048	24 689	30 271	-22 798	-14 997	-16 665
Portugal	0,0	1	1	1	0,2	3 746	2 690	2 683	-3 745	-2 689	-2 682
Hrvatska	0,7	2 626	1 542	2 625	5,7	131 135	83 574	104 585	-128 509	-82 032	-101 960
Rumunija	0,2	723	485	483	1,3	30 935	19 276	29 424	-30 212	-18 791	-28 941
Slovačka	0,0	66	23	10	0,3	7 896	4 891	5 630	-7 830	-4 868	-5 620
Slovenija	5,4	19 983	12 417	17 127	2,4	55 206	35 818	36 641	-35 223	-23 401	-19 514
Španija	0,1	205	154	322	2,1	47 721	31 178	29 780	-47 516	-31 024	-29 458
Švedska	0,9	3 269	2 217	2 275	0,8	19 002	11 311	20 066	-15 733	-9 094	-17 791
Ujedinjeno Kraljevstvo	1,4	5 369	3 206	4 870	0,9	21 599	13 654	20 412	-16 230	-10 448	-15 542
CEFTA	41,1	152 492	95 783	98 606	31,2	717 605	476 164	483 951	-565 113	-380 381	-385 345
Albanija	2,9	10 944	7 630	7 767	1,5	35 017	22 735	27 959	-24 073	-15 105	-20 192
Bosna i Hercegovina	12,7	47 186	30 422	20 442	6,6	151 954	97 390	103 163	-104 768	-66 968	-82 721
Moldavija	0,0	0	0	1	0,0	546	204	195	-546	-204	-194
Makedonija	1,5	5 741	3 296	4 259	1,3	30 353	19 080	19 598	-24 612	-15 784	-15 339
Srbija	17,8	65 990	40 483	56 129	21,5	495 703	334 134	329 221	-429 713	-293 651	-273 092
Kosovo	6,1	22 630	13 952	10 008	0,2	4 032	2 621	3 815	18 598	11 331	6 193
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA)	24,2	89 940	59 117	41 167	21,5	494 313	306 888	386 546	-404 373	-247 771	-345 379

Tabela 4. Izvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Index 2017	Jan-Avg 2017	Jan-Avg 2018	Indeks Jan-Avg 18
	u hilj.EUR	2016	u hilj.EUR		Jan-Avg 17
0-9 UKUPNO	371 463	114,0	243 121	260 940	107,3
0 Hrana i žive životinje	26 400	96,6	16 295	13 974	85,8
00 Žive životinje	65	156,8	36	50	138,0
01 Meso i prerada mesa	11 126	108,9	6 664	6 237	93,6
02 Mliječni proizvodi i jaja	332	95,5	108	150	138,7
03 Ribe i prerađevine od ribe	78	78,3	71	38	53,7
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	6 157	89,6	4 209	294	7,0
05 Povrće i voće	5 352	74,8	3 407	5 473	160,6
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	88	292,4	66	32	48,6
07 Kafa, čaj, kakao i začini	2 345	131,4	1 208	1 226	101,5
08 Stočna hrana (sem žita u zrnju)	370	134,4	229	248	108,4
09 Razni proizvodi za ishranu	489	95,6	295	223	75,7
1 Piće i duvan	20 551	91,3	10 147	11 783	116,1
11 Pića	19 729	97,1	9 867	10 462	106,0
12 Duvan i proizvodi od duvana	822	37,5	280	1 322	300 ¹
2 Sirove materije, sem goriva	102 740	142,8	67 575	54 535	80,7
21 Kože sirove i krzna nečinjena	3 693	126,4	2 391	2 221	92,9
22 Uljano sjeme i plodovi	0	0,2	0	0	0,0
23 Sirovi kaučuk	0	0,0	0	3	0
24 Pluta i drvo	28 893	104,6	17 897	16 552	92,5
25 Celuloza i otpaci od hartije	1 271	110,7	845	902	106,6
26 Tekstilana vlakna i otpaci	12	27,7	10	30	295,5
27 Sirova đubriva i minerali	1 401	61,8	1 164	585	50,3
28 Mineralne rude i otpaci metala	66 939	179,6	44 912	33 822	75,3
29 Životinjske i biljne sirove materije	532	78,1	356	420	118,1
3 Mineralna goriva i maziva	45 985	89,0	31 905	52 434	164,3
32 Kameni uglj, koks i briketi	4 686	227,4	2 097	2 114	100,8
33 Nafta i naftni derivati	18 024	142,4	10 297	14 698	142,7
34 Gas, prirodni i industrijski	1		1	0	26,2
35 Električna enegrija	23 274	63,0	19 511	35 622	182,6
4 Životinjska i biljna ulja i masti	587	101,2	311	301	96,9
41 Životinjska ulja i masti	407	101,4	204	228	111,7
42 Čvrste biljne masti i ulja	132	82,2	87	52	60,2
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	48	265,0	20	21	104,0
5 Hemijski proizvodi	17 574	99,9	10 964	19 519	178,0
51 Organski hemijski proizvodi	20	47,4	20	17	82,6
52 Neorganski hemijski proizvodi	681	287,1	338	661	195,6
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	158	137,7	88	46	52,0
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	11 732	118,2	7 064	12 868	182,2
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	1 776	65,6	1 259	1 904	151,3
56 Đubriva (osim sirovih)	0	0,0	0	0	0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	189	101,0	145	96	66,0
58 Plastične mase u ostalim oblicima	554	113,2	361	404	111,9
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje nepomenuti	2 465	65,2	1 688	3 522	208,7

Tabela 4. Izvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Index 2017 2016	Jan-Avg 2017	Jan-Avg 2018	Indeks Jan-Avg 18 Jan-Avg 17
	u hilj.EUR		u hilj.EUR		
6 Proizvodi svrstani po materijalu	103 993	120,1	67 642	75 597	111,8
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	241	121,7	169	74	43,6
62 Proizvodi od kaučuka	70	136,9	47	42	90,2
63 Proizvodi od plute i drveta	1 775	133,2	1 007	1 300	129,1
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	991	74,8	812	219	26,9
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	124	39,8	108	125	115,8
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	4 292	196,2	2 735	2 598	95,0
67 Gvožđe i čelik	17 851	124,8	11 310	13 069	115,6
68 Obojeni metali	71 930	114,2	46 723	52 792	113,0
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	6 718	172,6	4 730	5 378	113,7
7 Mašine i transportni uređaji	41 633	133,7	31 441	20 394	64,9
71 Pogonske mašine i uređaji	340	144,5	148	196	132,6
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	1 776	106,8	1 131	1 810	160,1
73 Mašine za obradu metala	346	219,2	254	125	49,4
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	12 122	99,3	8 071	7 671	95,0
75 Kancelarijske mašine i za AOP	494	85,0	361	473	130,9
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	1 114	61,4	673	729	108,2
77 Električne mašine, aparati i uređaji	4 516	92,1	2 994	3 214	107,3
78 Drumska vozila	4 619	60,1	2 160	3 713	171,9
79 Ostala transportna sredstva i opreme	16 305	864,2	15 649	2 463	15,7
8 Razni gotovi proizvodi	11 999	103,8	6 841	6 303	92,1
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	268	99,5	209	187	89,7
82 Namještaj i djelovi	926	92,1	562	462	82,2
83 Predmeti za putovanja	37	24,8	31	24	77,3
84 Odjeća	857	85,5	564	632	112,1
85 Obuća	349	64,9	245	232	94,4
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	721	294,2	265	278	105,2
88 Fotoaparati, časovnici	157	520,8	52	45	87,6
89 Razni gotovi proizvodi	8 683	104,3	4 914	4 443	90,4
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	0	0,0	0	6 100	300¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0.

Tabela 5. Uvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Index	Jan-Avg	Jan-Avg	Indeks
	u hilj.EUR	2017 2016	2017	2018	Jan-Avg 18 Jan-Avg 17
0-9 UKUPNO	2 303 503	111,7	1 487 333	1 684 287	113,2
0 Hrana i žive životinje	425 957	107,2	280 951	296 097	105,4
00 Žive životinje	22 434	113,2	15 244	16 318	107,0
01 Meso i prerada mesa	103 157	109,0	65 728	69 090	105,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	52 125	105,2	38 521	38 590	100,2
03 Ribe i prerađevine od ribe	18 460	114,1	13 239	13 539	102,3
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	58 396	105,8	36 308	41 687	114,8
05 Povrće i voće	67 957	106,7	45 150	47 932	106,2
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	12 028	107,3	7 743	6 654	85,9
07 Kafa, čaj, kakao i začini	35 311	102,8	22 337	21 822	97,7
08 Stočna hrana (sem žita u zrnju)	16 945	102,1	10 525	12 654	120,2
09 Razni proizvodi za ishranu	39 143	108,8	26 156	27 812	106,3
1 Piće i duvan	79 910	112,9	57 210	54 080	94,5
11 Pića	64 234	110,4	46 191	48 234	104,4
12 Duvan i proizvodi od duvana	15 676	124,4	11 019	5 846	53,1
2 Sirove materije, sem goriva	42 350	113,7	27 617	32 294	116,9
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	0,0	1	0	0,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 454	100,6	874	1 535	175,6
23 Sirovi kaučuk	68	54,6	47	65	138,0
24 Pluta i drvo	4 804	91,9	3 248	2 928	90,2
25 Celuloza i otpaci od hartije	12	179,1	6	4	59,3
26 Tekstilana vlakna i otpaci	380	68,0	241	333	138,3
27 Sirova đubriva i minerali	3 002	88,0	1 865	2 105	112,9
28 Mineralne rude i otpaci metala	24 892	123,5	16 077	20 217	125,7
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 737	122,4	5 259	5 107	97,1
3 Mineralna goriva i maziva	255 904	136,5	172 667	168 027	97,3
32 Kameni ugalj, koks i briketi	691	99,9	518	563	108,7
33 Nafta i naftni derivati	171 544	128,1	113 448	144 406	127,3
34 Gas, prirodni i industrijski	9 756	119,6	6 276	6 898	109,9
35 Električna enegrija	73 914	165,0	52 425	16 160	30,8
4 Životinjska i biljna ulja i masti	13 948	100,1	9 102	9 833	108,0
41 Životinjska ulja i masti	750	147,0	482	462	95,9
42 Čvrste biljne masti i ulja	12 980	98,1	8 474	9 305	109,8
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	218	109,0	147	66	45,2
5 Hemijski proizvodi	227 833	112,0	149 014	164 547	110,4
51 Organski hemijski proizvodi	2 225	95,7	1 662	1 872	112,6
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 682	105,1	2 496	2 611	104,6
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	24 510	108,3	16 521	17 491	105,9
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	76 117	115,6	48 355	55 116	114,0
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	51 049	100,7	34 477	35 540	103,1
56 Đubriva (osim sirovih)	2 249	57,8	1 846	1 867	101,1
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 813	113,4	2 520	2 614	103,7
58 Plastične mase u ostalim oblicima	31 966	117,1	20 035	24 135	120,5
59 Hemijske materije i proizvodinigdje nepomenuti	32 221	135,0	21 103	23 303	110,4

Tabela 5. Uvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Index 2017 2016	Jan-Avg 2017	Jan-Avg 2018	Indeks Jan-Avg 18 Jan-Avg 17
	u hilj.EUR		u hilj.EUR		
6 Proizvodi svrstani po materijalu	409 606	119,8	259 968	304 567	117,2
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	318	131,0	223	157	70,5
62 Proizvodi od kaučuka	21 345	120,2	12 762	13 034	102,1
63 Proizvodi od plute i drveta	25 160	124,3	17 451	18 266	104,7
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	32 751	101,0	21 693	23 967	110,5
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	21 257	114,3	14 375	14 977	104,2
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	107 994	127,5	70 693	80 676	114,1
67 Gvozde i čelik	67 813	138,7	40 685	58 187	143,0
68 Obojeni metali	17 398	114,9	11 025	13 503	122,5
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	115 570	111,4	71 062	81 801	115,1
7 Mašine i transportni uređaji	552 498	104,7	331 090	424 064	128,1
71 Pogonske mašine i uređaji	8 201	18,4	5 252	46 919	300 ¹
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	51 077	123,8	29 274	32 541	111,2
73 Mašine za obradu metala	4 084	152,4	2 383	1 970	82,6
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	93 777	144,2	60 625	63 560	104,8
75 Kancelarijske mašine i za AOP	22 738	91,6	13 814	17 599	127,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	73 426	110,0	50 745	44 649	88,0
77 Električne mašine, aparati i uređaji	127 679	98,3	59 576	85 435	143,4
78 Drumska vozila	162 750	120,9	104 271	123 806	118,7
79 Ostala transportna sredstva i opreme	8 766	48,3	5 150	7 584	147,3
8 Razni gotovi proizvodi	295 491	105,8	199 709	227 028	113,7
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	21 093	132,5	12 862	14 477	112,6
82 Namještaj i djelovi	53 051	104,7	38 846	44 017	113,3
83 Predmeti za putovanja	7 855	105,6	5 541	6 028	108,8
84 Odjeća	73 286	106,0	47 541	48 156	101,3
85 Obuća	37 714	103,5	27 323	26 103	95,5
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	18 128	97,0	11 370	14 916	131,2
88 Fotoaparati, časovnici	5 966	117,9	4 429	8 809	198,9
89 Razni gotovi proizvodi	78 399	103,3	51 797	64 522	124,6
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	7	0,3	4	3 750	300¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz robe koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

Tel. +382-20-223 435

e-mail: contact@monstat.org